

Pankin omien varojen suuruus ilman tilivuoden voittoa oli tilinpäätöksen mukaan 763 milj. markkaa eli 49 milj. markkaa suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Lisäys johtui siitä, että vararahastoon siirrettiin puolet vuoden 1973 voitosta. Näiden varojen lisäksi pankilla on sellaisia omaisuuseriä, jotka eivät näy pankin taseessa. Niihin kuuluvat arvonalennuksiin si-

sältyvien varausten lisäksi pääkonttorin ja haarakonttorien toimitalot, setelipaino, eräät muut pankin toiminnan kannalta tarpeelliset kiinteistöt sekä osakkeet, lähinnä Tervakoski Oy:n osake-enemmistö.

Suomen Pankin tuloslaskelma kertomusvuodelta esitetään seuraavassa asetelmassa:

Tuloslaskelma 1. 1. 1974—31. 12. 1974

mk

<i>Korkotuotot</i>	
Korot kotimaisista saamisista	354 999 331,45
Korot ulkomaisista saamisista	119 062 272,22
Korot joukkovelkakirjoista	82 736 029,02
Yhteensä	556 797 632,69
<i>Korkokulut</i>	
Korot kotimaisista veloista	157 161 965,32
Korot ja varausprovisiot ulkomaisista veloista	7 372 323,36
Yhteensä	164 534 288,68
<i>Korkokate</i>	392 263 344,01
<i>Muut tuotot</i>	
Provisiot	5 000 743,26
Muut tuotot	6 807 742,53
Yhteensä	11 808 485,79
<i>Muut kulut</i>	
Palkat	24 739 839,54
Sosiaaliturvamaksut	2 045 126,87
Eläkkeet	4 992 291,50
Setelien valmistus	10 608 454,89
Poistot	35 501 697,50
Kurssierot	38 650 956,49
Muut kulut	8 299 566,80
Yhteensä	124 837 933,59
<i>Siirto arvonnjärjestelytileihin</i>	130 000 000,00
<i>Tilivuoden tulos</i>	149 233 896,21

Pankin tuotot olivat yhteensä 569 milj. markkaa. Suurimmat tuottoerät olivat korot kotimaisista saamisista 355 milj. markkaa ja korot ulkomaisista saamisista 119 milj. markkaa.

Pankin kokonaiskulut olivat 289 milj. mark-

kaa. Suurimmat kuluerät olivat korot kotimaisista veloista 157 milj. markkaa, kurssierot 39 milj. markkaa sekä poistot 35 milj. markkaa.

Pankin voitto tilivuodelta oli 149 233 896,21 markkaa. Vuoden 1975 avustaseessa on vararahastoon siirretty puolet voitosta eli

74 616 948,10 markkaa. Toinen puoli on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille ja sen käytöstä päättää eduskunta.

Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että mainittu määrä, 74 616 948,11 markkaa, siirrettäisiin valtiovarastoon.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1973 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat, kansanedustaja Mikko Kaarna, kansanedustaja Sami Suominen, varatuomari Pekka Pesola, kansanedustaja Väinö Vilponiemi ja järjestösihteeri Erkki Kivimäki, toimittivat viime vuoden helmikuun 18—22 päivinä pankin vuoden 1973 tilintarkastuksen. Tilintarkastajien lausunnon mukaisesti pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1973.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat kertomusvuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: helmikuun 25, huhtikuun 9, toukokuun 23, elokuun 13, lokakuun 8 ja joulukuun 13 päivänä.

Inventtaukset ja haarakonttorien tarkastukset

a) Pääkonttorissa

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen ja kassaholvien sekä laina- ja vakuuskirjojen ynnä panttien ja talletusten inventtauksen. Inventtauksessa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmesti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu pankin johtosääntönsä 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Längmanin ja Rosenbergin rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Läng-

manin ja Rosenbergin rahastojen tilit vuodelta 1973 ja lähettäneet jäljennökset tileistä eduskunnan pankkivaliokunnalle.

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet eduskunnan toukokuun 6 päivänä 1969 vahvistamien ohjeiden mukaisesti E. J. Längmanin B-rahastosta vuonna 1971 jaettujen apurahojen tilitykset.

Edellä mainittujen ohjeiden mukaan apurahojen oltua haettavina pankkivaltuusmiehet päättivät maaliskuun 29 päivänä pitämässään kokouksessa, että E. J. Längmanin B-rahastosta kertomusvuonna jakoa varten käytettävissä olevat 39 800 markkaa jaetaan apurahoja aneille suppeamman pankkivaltuuston ehdotuksen mukaisesti.

Suomen itsenäisyyden juhlavuoden 1967 rahasto (Sitra)

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Sitran tilit vuodelta 1973 ja lähettäneet jäljennökset toimintakertomuksesta, inventaarista ja taseista eduskunnan pankkivaliokunnalle.

Suomen ja Unkarin clearingvelan korko

Heinäkuun 4 päivänä pankkivaltuusmiehet oikeuttivat Suomen Pankin maksamaan Suomen ja Unkarin välisen maksusopimuksen mukaisen clearingvelan luottorajan yli menevästä osasta enintään 6,5 %:n vuotuisen koron.

Eräiden kansainvälisten laitosten talletusten korko

Huhtikuun 19 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksen mukaisesti päättivät, että Yhdistyneiden Kansakuntien, Aasian Kehityspankin ja Afrikan Kehitysrahaston Suomen Pankissa oleville talletuksille saadaan maksaa 5 %:n vuotuinen korko.

Osakemerkintöjä

Maaliskuun 29 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet oikeuttivat johtokunnan merkitsemään Suomen Pankille Tervakoski Osakeyhtiön kertomusvuonna tapahtuvassa osakeannissa pankin osakeomistusta vastaavan määrän eli 45 662 kappaletta yhtiön uusia osakkeita niiden nimellisarvon mukaiseen hintaan 200 markkaa kappaleelta samoin kuin merkitsemään mahdollisesti merkitsemättä jäävät uudet osakkeet Suomen Pankille.

Elokuun 13 päivän kokouksessa pankkivaltuusmiehet oikeuttivat johtokunnan merkitsemään Suomen Pankille Enso-Gutzeit Osakeyhtiön kertomusvuonna tapahtuvassa osakeannissa pankin osakeomistusta vastaavan määrän yhtiön uusia osakkeita eli 477 520 kappaletta hintaan 12 markkaa osakkeelta.

Ulkomaisen luoton ottaminen Suomen Pankille

Pankkivaltuusmiehet antoivat vuonna 1973 Suomen Pankille luvan ottaa valmiusluottoja 400 milj. US-dollarin määrään saakka. Vuoden 1973 loppuun mennessä oli näitä luottoja neuvoteltu valmiiksi 300 milj. US-dollarin arvosta ja käyty lainaneuvotteluja jäljellä olevasta 100 milj. US-dollarin luotosta.

Toukokuun 22 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti pitävänsä valuuttavarannon turvaamiseksi suotavana, että käytettävissä olevien valmiusluottosopimusten kokonaismäärä nostettaisiin 600 milj. US-dollariin, ja pyysi, että Suomen Pankki saisi ottaa alussa mainittujen valmiusluottojen lisäksi valmiusluottoa vielä enintään 200 milj. US-dollaria.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen toukokuun 23 päivänä.

Suomen Pankin ohjesääntönsä 6 §:n muuttaminen

Marraskuun 30 päivänä 1973 annetulla lailla Suomen Pankin ohjesääntönsä 6 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ensisijaisen setelinkatteen ylittävää setelinanto-oikeus korotettiin 1 500 milj. markkaan, mikä asetuksella voidaan määrääjäksi korottaa 1 800 milj. markkaan. Laki on voimassa kertomusvuoden loppuun, minkä jälkeen sanotun pykälän pysyvät säännökset tulevat jäl-

leen voimaan. Viimeksi mainittujen sääntösten mukaan pankin setelien liikkeessä oleva määrä saa nousta enintään 500 milj. markkaa suuremmaksi kuin ensisijainen setelinkate, johon luetaan pankin riidattomat ulkomaiset saatavat. Ensisijaisen setelinkatteen ylittävää setelinanto-oikeus voidaan asetuksella korottaa määrääjäksi 580 milj. markkaan.

Syyskuun 13 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta ehdotti sanotun ohjesääntönsä 6 §:n muuttamista siten, että edellä mainitun väliaikaisen lain nojalla voimassa olevat setelinanto-oikeuden ylärajat säädettäisiin vuoden 1975 alusta pysyviksi.

Kirjelmässään johtokunta totesi, että eduskunnan pankkivaliokunta oli mietinnössään n:o 4/1973 lausunut, ettei pysyviä muutoksia setelinanto-oikeuteen ole syytä toteuttaa ennen kuin on selvitetty aika ja mahdollisuudet setelinkatesääntönsä laajempaan uudistamiseen sekä että Suomen Pankin ohjesääntönsä perusteellisempaan tarkistamiseen on tarvetta ainakin setelinkatesääntönsä osalta. Lisäksi johtokunta totesi, että pankkivaltuusmiehet ovat pankkivaliokunnan edellyttämällä tavalla selvittäneet tarvetta ja mahdollisuuksia setelinkatesääntönsä laajempaan uudistamiseen ja tässä yhteydessä erityisesti käsitelleet mahdollisuutta koko setelinkatesääntönsä kumoamiseen ja vaihtoehtoisesti sen rakenteen muuttamiseen siten, että setelinanto-oikeus määriteltäisiin ensisijaisen setelinkatteen monikertana. Lisäksi pankkivaltuusmiehet ovat käsitelleet kysymystä valtion vekseleiden katekelpoisuudesta. Pankkivaltuusmiehet ovat kuitenkin päätyneet käsitykseen, ettei aihetta setelinkatesääntönsä laajempaan uudistamiseen ole.

Ohjesääntönsä pysyväissääntönsä ensisijaisen katteen ylittävälle setelinanto-oikeudelle asetetut ylärajat ovat olleet voimassa vuodesta 1950 alkaen. Tänä aikana kansantalous on sekä reaalisesti että varsinkin nimellisesti oleellisessa määrin kasvanut, minkä vuoksi 500 milj. markan suuruisia ylitysoikeutta on pidettävä suhteettoman pieninä. Kun toisaalta setelinkatesääntönsä lieventäminen saattaisi voimistaa inflatio-odotuksia, johtokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että väliaikaisen lain nojalla voimassa olevat setelinanto-oikeuden ylärajat säädettäisiin pysyviksi.

Suomen Pankin ohjesääntönsä 6 §:n 5 momentissa säädetään, että pankin kultavarat kirjataan arvoon, joka vastaa kultana ilmoitettua markan kansainvälistä perusarvoa. Kirjelmäs-

sään johtokunta kuitenkin totesi, että kullan asema kansainvälisessä maksujärjestelmässä on viime vuosien aikana perusteellisesti muuttunut ja kullan ja valuuttojen välinen virallinen vaihdettavuus on ollut katkenneena vuoden 1971 elokuusta lähtien eikä ole todennäköistä, että kulta enää valuuttojen viralliseksi arvonmitaksi palaakaan. Lisäksi on kullan hinta vapailla kansainvälisillä markkinoilla sen viralliseen hintaan nähden nelinkertaistunut, mistä on Suomen Pankin tasessa ollut seurauksena kultavarojen huomattava aliarvostus. Tämän johdosta johtokunta kirjelmässään ehdotti, että ohjesäännön 6 §:n 5 momentti olisi poistettava ja nykyisen 6 momentin sisältöä muutettava määrämällä, että pankin kultakassa sekä pykälän 1 momentissa tarkoitettut pankin ulkomaan rahan määräiset varat kirjattaisiin enintään niiden käypään arvoon. Ulkomaan rahan määräiset vekselit kirjattaisiin kuitenkin enintään hankintahintaan ja ulkomaan rahan määräiset obligaatiot nimellisarvoon, milloin nämä arvot ovat käypää arvoa alemmat.

Kirjelmässään johtokunta esitti, että pankkivaltuusmiehet pyytäisivät valtioneuvostoa antamaan kirjelmän mukaisen lakiesityksen eduskunnan hyväksyttäväksi.

Pankkivaltuusmiehet käsittelivät johtokunnan kirjelmän syyskuun 18 päivänä pidetyssä kokouksessa ja päättivät pyytää valtioneuvostoa antamaan eduskunnalle johtokunnan ehdotuksen mukaisen lakiesityksen.

Lokakuun 29 päivänä ja marraskuun 14 päivänä pidetyissä kokouksissa pankkivaltuusmiehet käsittelivät sen tietoon saatettua ilmoitusta, että pankkivaliokunnan piirissä ei mahdollisesti hyväksyttäisi pankkivaltuusmiesten esitystä setelinanto-oikeuden pysyväiseksi muuttamiseksi. Lisäksi pankkivaltuusmiehille selostettiin valtiovaraministeriössä asian johdosta käytyä neuvottelua samoin kuin pankin taholta pankkivaliokunnalle asiasta annettua informaatiota. Pankkivaltuusmiesten syyskuun 18 päivänä tekemä esitys pysytettiin ennallaan.

Joulukuun 31 päivänä 1974 annetulla lailla Suomen Pankin ohjesäännön 6 §:n muuttamisesta sanottu pykälä vahvistettiin näin kuuluvaksi:

"Pankin liikkeessä olevien setelien määrä saa nousta enintään tuhatussataa miljoonaa markkaa suuremmaksi kuin pankin kultakassa ja pankin riidattomat saatavat sen ulkomaisilta asiamiehiltä yhteensä. Riidattomiin saataviin

luetaan myös ulkomailla maksettavat ulkomaan rahan määräiset vekselit, ulkomaisissa pörseissä noteeratut ulkomaan rahan määräiset obligaatiot, ulkomaan rahan määräiset erääntyneet obligaatiot ja korkoliput sekä ulkomaan raha.

Mikäli pankin liikkeessä olevien setelien määrä on 1 momentissa mainittujen varojen yhteenlaskettua määrää suurempi, tulee setelien katteena olla kotimaisia vekseleitä, joiden maksupäivään ei ole kolmea kuukautta pitempää aikaa ja joiden maksamisesta on vastuussa ainakin kaksi vakavaraisista henkilöä tai toimijainimeä.

Liikkeessä oleviin seteleihin luetaan myös pankin Suomen rahan määräiset osoitukset ja muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset samoin kuin myönnettujen kassakreditiviivien nostamattomat määrät.

Jos asianhaarat välttämättä vaativat, voidaan 1 momentissa mainittu enimmäismäärä pankkivaltuusmiesten esityksestä asetuksella korottaa määrääjäksi enintään tuhanteenkahdeksaansataan miljoonaa markkaa.

Pankin kultakassa ja 1 momentissa tarkoitettut ulkomaan rahan määräiset varat kirjataan enintään niiden käypään arvoon, vekselit kuitenkin enintään hankintahintaan ja obligaatiot enintään nimellisarvoon, milloin nämä arvot ovat käypää arvoa alemmat.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1975. Lain 6 §:n 1 ja 4 momentti ovat kuitenkin voimassa vain väliaikaisesti vuoden 1976 loppuun, minkä jälkeen niitä sovelletaan sellaisina kuin ne olivat voimassa 30 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (744/65)."

Laki on julkaistu samana joulukuun 31 päivänä asetuskokoelmassa n:olla 1000/74.

Suomen Pankin johtosäännön muutos

Maaliskuun 29 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet päättivät muuttaa holvien ja kassojen hoitoa koskevan Suomen Pankin johtosäännön 7 §:n johtokunnan esittämällä tavalla sekä esityksen mukaisesti kumota saman johtosäännön 8 §:n. Muutokset johtuivat osittain kertomusvuonna toimeenpannusta organisaatiouudistuksesta ja osittain siitä, että eräät pykälään sisältyneet määräykset olivat osoittautuneet vanhentuneiksi.

Muutokset on julkaistu asetuskokoelmassa n:olla 315/74.

Suostumus lainan ottamiseen Mortgage Bank of Finland Oy:lle

Tammikuun 8 päivänä pidetyssä kokouksessa pankkivaltuusmiehille esiteltiin johtokunnan saman kuun 7 päivänä lähettämä kirjelmä, jossa johtokunta viitaten pankkivaltuusmiesten 23 päivänä marraskuuta 1955 tekemään päätökseen, jonka mukaan Mortgage Bank of Finland Oy:n obligaatio- ja muiden lainojen ottamiseen on saatava pankkivaltuusmiesten suostumus, esitti, että pankkivaltuusmiehet antaisivat suostumuksensa sille, että Mortgage Bank of Finland Oy laskee vuosien 1974—1976 aikana liikkeeseen yhteensä enintään 300 milj. markan arvosta debenttuureja tai obligaatioita, joiden vuotuinen korko on vähintään 7 % ja enintään 9 % ja juoksu aika enintään 20 vuotta.

Esityksensä perusteluina johtokunta mainitsi, että sitä mukaa kuin Suomen kaupassa Euroopan talousyhteisön maiden kanssa tulliesteet alenevat, arvioidaan yhtäältä teollisuudellemme avautuvan tiettyjä uusia vientimahdollisuuksia ja toisaalta joidenkin kotimarkkinoillamme tähän asti suojeltujen tuotannonalojen joutuvan ponnistelemaan kilpailukykyänsä tehostamiseksi. Lisäksi pakottaa energian hinnan nousu ja sen saannin vaikeutuminen mm. etsimään keinoja energian säästämiseksi tuotantoprosesseissa. Kaiken kaikkiaan voidaan olettaa, että Suomen teollisuus joutuu lähivuosina tavallista voimakkaampaan muutosvaiheeseen, jossa tarvittavia investointeja olisi pyrittävä nopeuttamaan ja helpottamaan.

Johtokunnan mielestä tällaisten investointien rahoittaminen sopisi erittäin hyvin Mortgage Bank of Finland Oy:n tehtäväksi. Ottaen huomioon kansainvälisillä pääomamarkkinoilla toistaiseksi vallitsevan laman sekä korkeat korot ei kyseisten investointien rahoituksessa pääpainoa voida jättää ulkomaisen pääoman varaan. Sen takia tulisi tässä vaiheessa voida asettaa tuntuva määrä pitkäaikaisia markkalainoja käytettäväksi teollisuuden investointeihin. Kun kysymys on pääasiallisesti raskaasta prosessiteollisuudesta, missä mikä tahansa toimenpide on kallis, tarvittaisiin todella merkittävän investointiohjelman sysäykseksi noin 300 milj. markkaa. Mortgage Bank of Finland Oy hankkisi nämä varat laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja, jotka Suomen Pankki puolestaan olisi valmis ensi vaiheessa merkitsemään. Jos ulkomailta luottoa saataisiin kaikkiaan suunnilleen saman verran, olisi kokonaistulosta pidettävä tyydyttävänä. Tällainen jako vastaisi ehkä kes-

kimäärin myös investointien valuutantarvetta. Kotimaisen ja ulkomaisen luoton osuus olisi kunkin projektin osalta kulloinkin punnittava tapaus tapaukselta.

Asian oltua pöydällä pankkivaltuusmiehet käsittelivät esityksen uudelleen helmikuun 25 päivänä pidetyssä kokouksessa ja antoivat tällöin suostumuksensa esityksessä tarkoitettuun lainanottoon.

Marraskuun 8 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti, että Mortgage Bank of Finland Oy:lle on syntynyt tarve saada lisää valtuuksia sekä ulkomaisen että kotimaisen luoton ottamiseen. Tarve on syntynyt osittain siitä, että valtion vuoden 1974 tulo- ja menoarvioesitykseen sisältyvä vuosien 1974—1983 vesiensuojeluinvestointien rahoitusjärjestelmä on saatu käynnistetyksi ja valtion ryhmän eli valtion ja Postipankin varoista vuonna 1974 myönnettäviä vesiensuojelulainoja koskevat luottoanomukset ovat käsittelyn alaisina. Vuoden 1975 tulo- ja menoarvion tultua päätetyksi tulevat myös saman vuoden vesiensuojelulainat pian alettaviksi. Sopimuksen mukaan Mortgage Bank rahoittaa vesiensuojeluinvestoinneista saman prosenttisen osuuden kuin valtion ryhmäkin ja käyttää tarkoitukseen osittain ulkomaista luottoa, osittain Suomen Pankilta saatavaa markkamääräistä luottoa. Mortgage Bankin olisi siten varauduttava noin 100 milj. markan vesiensuojelurahoituksen vuoden 1975 loppuun mennessä. Mortgage Bankin oma rahoitustarve saattaa nousta suuremmaksi paitsi eräistä rahoitusteknisistä syistä luotonantopuolella myös sen takia, että Mortgage Bank joutuu hankkimaan tarvitsemansa ulkomaiset luotot suurissa erissä. Kun valtion ryhmän taholta voidaan korkotuettuja vesiensuojelulainoja myöntää vain kannattamattomiin ja tuottamattomiin vesiensuojeluinvestointeihin tai niiden osiin, merkitsee tämä sitä, että tietyssä määrin kannattavat tai tuottavat investoinnit tai niiden osat jäävät vesiensuojelurahoitusjärjestelmän ulkopuolelle. Rahoitusavun antamisen tällaisiin vesiensuojeluinvestointeihin normaaliehdoin voitaneen katsoa soveltuvan erityisen hyvin Mortgage Bankille.

Elokuun 23 päivänä 1972 pankkivaltuusmiehet antoivat Mortgage Bankille valtuudet ottaa uutta ulkomaista luottoa vasta-arvoltaan enintään 250 milj. markan määrään saakka. Nämä valtuudet tulevat lähiviikkoina loppuun käytyä huomiota ottaen myös em. vesiensuojelulainoihin annettavat luottovaraukset. Kan-

sainvälisten pääomamarkkinoiden hieman auetua on mahdollisuuksia kohtuullisin ehdoin saatavaan pitkäaikaiseen rahoitukseen näköpiirissä. Suhdannepoliittisesti olisi myös tärkeää jatkaa Mortgage Bankin osalta sellaista ulkomaisiin luotoihin tapahtuvaa kotimaisten investointien pitkäaikaista rahoitusta, mihin Mortgage Bank on erikoistunut. Ottaen huomioon vesiensuojeluinvestointien samoin kuin näiden investointien nk. tuottavien osien rahoituksen olisi Mortgage Bankin saatava lisävaltuudet vasta-arvoltaan noin 300 milj. markan ulkomaisien pitkäaikaisten luottojen ottamiseen.

Voidakseen jatkaa luotonantoon niihin tarkoituksiin, jotka on edellä mainitussa johtokunnan tammikuun 7 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässä kirjelmässä selostettu ja voidakseen edellä esitetyn mukaisesti osallistua vesiensuojeluinvestointien rahoitukseen Mortgage Bank tarvitsisi lisävaltuuksia markkavaroin tapahtuvaan rahoitukseen 100 milj. markkaa sen määrän lisäksi, mikä pankkivaltuusmiesten edellä kerrotussa, helmikuun 25 päivänä 1974 tekemässä päätöksessä on mainittu.

Johtokunta totesi lisäksi kirjelmässään, että Mortgage Bankin on muiden rahalaitosten tapaan ao. pankkilakien asettamin rajoituksin usein hoidettava asiakasyritystensä rahoitus väliaikaisin ulkomaisiin luottojärjestelyin siihen saakka, kunnes neuvoteltu pitkäaikainen ulkomainen laina on nostettavissa. Tätä varten on Mortgage Bank joutunut hankkimaan itselleen tiettyjä määräaikaista kertaluottoja taikka määräraajan voimassa olevia nk. stand by -luottoja. Johtokunnan mielestä olisi tärkeää, ettei pankkivaltuusmiesten taholta asetettaisi kiinteitä rajoituksia tämäläisten väliaikaisten ulkomaisien luottojärjestelyjen käyttämiselle vaan että pankin hallitus saisi valtuuden päättää tällaisten ulkomaisien luottojen ottamisesta. Tällöin oikeus näiden luottojen ottamiseen jäisi riippumaan valuutansääntelymääräysten mukaan viime kädessä Suomen Pankin johtokunnan kannasta.

Pankkivaltuusmiehet käsitelivät johtokunnan esityksen marraskuun 14 päivänä pitämässään kokouksessa ja tällöin päättivät, että Mortgage Bank saa oikeuden ottaa aikaisemmin hyväksytyjen luottomäärien lisäksi uutta ulkomaista luottoa vasta-arvoltaan enintään 300 milj. markan määrään saakka, että pankkivaltuusmiesten edellä kerrotun helmikuun 25 päivänä 1974 tekemän päätöksen mukainen liik-keeseen laskettavien debentuurien ja obligaati-

oiden enimmäismäärä korotetaan 400 milj. markkaan ja että Mortgage Bank saa oikeuden harkintansa mukaan päättää sellaisten ulkomaan rahan määräisten luottojen ottamisesta, joilla väliaikaisesti hoidetaan luottoasiakkaan rahoitustarve ja jotka myöhemmin muutetaan sopimusehtojen mukaisiksi ulkomaisiksi pitkäaikaisiksi lainoiksi.

Toimenhaltijain uudet vuosilomasäännökset

Helmikuun 25 päivänä pankkivaltuusmiehet vahvistivat pankin vakinaisille ja ylimääräisille toimenhaltijoille uudet vuosilomasäännökset. Säännökset noudattavat soveltuvin osin valtion virkamiesten vuosilomasta elokuun 31 päivänä 1973 annetun asetuksen säännöksiä ja sisältävät määräykset vuosiloman pituudesta, vuosilomaan oikeuttavasta palvelusajasta ja vuosiloman ajasta, talvilomapidennyksestä ja vuosilomakorvauksesta.

Muutoksia Suomen Pankin eläke- ja perhe-eläkemääräyksiin

Sen johdosta että joulukuun 29 päivänä 1973 annetulla lailla valtion virkamiesten valinta-aikaa vuoden 1950 ja nykyisin voimassa olevan eläkelain välillä oli pidennetty vuoden 1975 loppuun, pankkivaltuusmiehet päättivät toukokuun 23 päivänä pitämässään kokouksessa, että vastaava valinta-ajan pidennys myönnetään Suomen Pankin edunsaajille kesäkuun 10 päivänä 1964 vahvistetun ja nykyisin voimassa olevan pankin eläkesäännön välillä, ja tekivät tätä koskevan muutoksen viimeksi mainitun eläkesäännön 26 §:n 2 momenttiin.

Huhtikuun 30 päivänä 1974 annetulla lailla nostettiin vanhojen, vuoden 1956 valtion perhe-eläkelain mukaisten perhe-eläkkeiden määrät heinäkuun 1 päivästä 1974 alkaen prosenttisesti samalle tasolle perhe-eläkkeen perusteena olevasta palkasta laskettuna kuin voimassa olevan, vuoden 1968 perhe-eläkelain mukaan määräytyvät eläkkeet. Laki koskee niitä perhe-eläkkeitä, jotka on myönnetty tai myönnetään ennen tammikuun 1 päivää 1967 kuolleen henkilön jälkeen. Tarkistus koskee kuitenkin vain niiden edunsaajien perhe-eläketä, jotka olisivat olleet edunsaajia myös vuoden 1968 perhe-eläkelain mukaan, mikäli sitä olisi ollut heihin sovellettava.

Toukokuun 20 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta katsoi, että edellä kerrotunlainen järjestely olisi saatet-

tava koskemaan myös Suomen Pankin perhe-eläketä nauttivia edunsaajia, ja esitti, että ne pankin perhe-eläkkeet, jotka on myönnetty kesäkuun 13 päivänä 1957 vahvistetun Suomen Pankin perhe-eläkesäännön nojalla, maksetaan heinäkuun 1 päivästä 1974 alkaen siten korotettuina, että uuden perhe-eläkkeen määrä yhdelle edunsaajalle on 30 % siitä edunsaajan palkasta, jonka mukaan vanha perhe-eläke määräytyi tai olisi määräytynyt joulukuun 31 päivänä 1969, kahdelle edunsaajalle 40 % palkasta sekä jokaisesta sen lisäksi olevasta edunsaajasta vielä 5 %, ei kuitenkaan enempää kuin 66 % palkasta, ja että tämän järjestelyn edellytyksenä on, että edunjättäjä on kuollut ennen tammikuun 1 päivää 1967 sekä että järjestely koskee kuitenkin ainoastaan niiden edunsaajien perhe-eläketä, jotka olisivat olleet edunsaajia myös vuoden 1969 eläkesäännön mukaan, mikäli sitä olisi muutoin ollut heihin sovellettava.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen toukokuun 23 päivänä pidetyssä kokouksessa.

Toimenhaltijain palkkausten tarkistaminen

Huhtikuun 11 päivänä 1974 solmitussa valtion virkaehtosopimuksessa, joka koskee sopimuskautta 1. 4. 1974—31. 1. 1976, on sovittu sopimuskauden aikana suoritettavista palkantarkistuksista ja niihin liittyvistä muista järjestelyistä. Toukokuun 17 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta esitti, että pankin vakinaisille ja ylimääräisille toimenhaltijoille myönnettäisiin vuosina 1974—1975 samanlaiset yleiskorotukset kuin valtion virkamiehillekin sekä toimeenpantaisiin soveltuvin osin ne muut tähän liittyvät järjestelyt valtion virkaehtosopimuksesta ilmenevällä tavalla. Johtokunnan esityksen mukaisesti pankkivaltuusmiehet päättivät toukokuun 23 päivänä pitämässään kokouksessa,

että kuukausipalkat korotetaan 1. 4. 1974 alkaen 95 markkaa, 1. 9. 1974 alkaen 35 markkaa, 1. 4. 1975 alkaen 86 markkaa, kuitenkin vähintään 4 %, ja 1. 9. 1975 alkaen 26 markkaa;

että vuonna 1974 virheellisyysien ja vääristymien oikaisemiseksi varattu kuukausimäärä käytetään siten, että 1. 4. 1974 alkaen maksettavaa korotusmäärää lisätään 17 markkaa ynnä määrällä, joka on 1 % maaliskuun 1974 peruspalkasta, ja että samaan tarkoitukseen vuonna

1975 varattu valtion palkkasummaa vastaava summa pankin palkkaussummasta käytetään vuonna 1975 johtokunnan myöhemmin määräämällä tavalla ja että yleiskorotusten toteuttamiseksi pankin palkkaussäännön 3 §:ssä olevat toimenhaltijain peruspalkkarajat vahvistetaan johtokunnan esityksen mukaisiksi. Lisäksi pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksen mukaisesti määräsivät, että toimenhaltijain täysien ikälisien kertymisaika alennetaan, kuten valtiollakin, 15 vuodesta 12 vuoteen, joten ikälisät saadaan 2, 4, 6, 9 ja 12 vuoden palvelun jälkeen, ja että ikälisään oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan myös asevelvollisuuden suorittaminen vakinaisessa väessä ja että ikälisien markkamääriä laskettaessa myös kalliinpaikanlisät otetaan huomioon;

että toimenhaltijoille suoritetaan lomaltapaluurahana kertomusvuoden heinäkuussa 35 % ja vuoden 1975 heinäkuussa 50 % vuosiloman palkkauksesta samojen perusteiden mukaan kuin valtion virkamiehillekin, sekä

että kamreerin tai siihen verrattavassa taikka sitä alemmassa toimessa oleville toimenhaltijoille myönnetään yhden taikka kahden palkkaryhmän korotus johtokunnan esityksessä mainitulla tavalla.

Syrjäseutulisan maksaminen toimenhaltijoille

Marraskuun 8 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta esitti, että samalla tavoin kuin valtion virkamiehille myös Suomen Pankin toimenhaltijoille, joiden toimipaikka sijaitsee harvaan asutulla, syrjäisellä, valtakunnan rajaan idässä tai pohjoisessa rajoittuvalla tai kylmällä alueella taikka meren saaristossa, maksettaisiin valtiovarainministeriön 16. 12. 1971 antamassa päätöksessä mainituin perustein syrjäseutulisää joulukuun 1 päivästä 1974 alkaen.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen marraskuun 14 päivänä pidetyssä kokouksessa.

Ulkomaisia asiamiespankkeja

Tammikuun 8 päivänä ja helmikuun 25 päivänä pidetyissä kokouksissa pankkivaltuusmiehet päättivät, että Banque Nord-Europe S.A., Compagnie Financière de la Deutsche Bank AG ja Bank M.M. Warburg-Brinckmann, Wirtz International S.A., kaikki kolme Luxemburgissa, London & Continental Bankers Ltd, Lontoossa, ja Talousyhteistyön Kansainvälinen

Pankki, Moskovassa, otetaan Suomen Pankin kirjeenvaihtajapankeiksi.

Markan ulkoinen arvo

Pankkivaltuusmiehet ovat seuranneet kansainvälisen valuuttajärjestelmän kehittymistä silmällä pitäen edellytyksiä rahalain muuttamiseen.

Myönnetty avustukset

Pankkivaltuusmiehet myönsivät kertomusvuonna kaksi avustusta.

Johtokunta

Tasavallan presidentti antoi huhtikuun 5 päivänä valtiotieteen tohtori Heikki Valvanteelle hänen pyytämänsä eron johtokunnan jäsenen virasta 31 päivästä elokuuta 1974 lukien.

Pankkivaltuusmiehet käsittelivät huhtikuun 19 päivänä pankinjohtaja Valvanteen jälkeen avoimeksi tulevan johtokunnan jäsenen viran täyttämistä ja ilmoittivat mainitussa kokouksessa esiintuodut neljä ehdokasta kirjelmällä valtioneuvostolle.

Tasavallan presidentti nimitti elokuun 9 päivänä antamallaan avoimella kirjeellä edellä tarkoitettuun johtokunnan jäsenen virkaan pankinjohtaja, valtiotieteen maisteri Rolf Evert Kullbergin 1 päivästä lokakuuta 1974 lukien.

Helmikuun 25 päivänä pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnan vt. jäseneksi vuonna 1972 määrämälleen johtaja Timo Helelälle hänen pyytämänsä eron pankin palveluksesta toukokuun 1 päivästä 1974 alkaen ja määräsivät huhtikuun 19 päivänä johtaja Pertti Tammi-vuoren toimimaan johtokunnan vt. jäsenenä toistaiseksi.

Kokouksissaan syyskuun 18 päivänä ja joulukuun 13 päivänä pankkivaltuusmiehet vahvistivat henkilövaihdoksista johtuvat muutokset johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten tehtävänjakoon.

Toukokuun 23 päivänä ja lokakuun 29 päivänä pitämässään kokouksissa pankkivaltuusmiehet päättivät, että johtokunnan puheenjohtajalle ja jäsenille maksettava palkkojen yleiskorotus ja lomaltapaluuraha määräytyvät samojen perusteiden mukaan kuin pankin toimenhaltijain kohdalla on samana toukokuun 23 päivänä vahvistettu sekä että heille maksetaan 1. 10. 1974 alkaen prosenttisesti samansuuruisen järjestelyerä kuin valtion B-palkkausluok-

kiin tai sopimuspalkkaluokkiin samasta ajankohdasta alkaen maksettava järjestelyerä.

Haarakonttorien valvojat

Pankin haarakonttorien valvojina ja heidän varamiehinä ovat vuonna 1975 pankkivaltuusmiesten päätöksen nojalla seuraavat henkilöt:

Joensuun konttori: valvojat kauppias Aulis Erkki Tahvo Aho ja rehtori, filosofian maisteri Aulis Olavi Waldemar Koivusalo sekä varamiehet lääninkamreeri, varatuomari Otto Alvar Gustaf Sorasalmi ja poliisitarkastaja, varatuomari Leo Ilkka Kalevi Hupli;

Jyväskylän konttori: valvojat poliisitarkastaja, varatuomari Eino Ilmari Karpio ja johtaja, maanviljelysneuvos, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti Veikko Verner Varesmaa sekä varamiehet lääninneuvos Uuno Osmo Volmari Aarnio ja oikeuspormestari Jaakko Wilhelm Krogerus;

Kotkan konttori: valvojat ent. poliisimestari Eero Johannes Kettunen ja varatuomari Leif Gunnar Thuresson Häggblom sekä varamiehet oikeusneuvosmies Heikki Pajari ja tuotannonjohtaja, diplomi-insinööri Raimo Paavo Lappalainen;

Kuopion konttori: valvojat pormestari Alvar Hjalmar Mikael Hurtt ja hovioikeudenneuvos Toimi Tulikoura sekä varamiehet agronomi Lauri Arvid Pekkarinen ja lääninneuvos Toivo Kalevi Kopponen;

Lahden konttori: valvojat oikeusneuvosmies Timo Johannes Tuori ja kaupunginvouti, lainopin kandidaatti Matti Sakari Rintala sekä varamiehet rehtori Ilmari Johannes Vartiainen ja johtaja Toivo Voitto Kullervo Koponen;

Mikkelin konttori: valvojat rehtori Pauli Veli Vainio ja lääninneuvos Viljo Uolevi Lehtolainen sekä varamiehet oikeusneuvosmies Jorma Kalevi Pekonen ja kaupallinen johtaja, merkonomi Erkki Heikki Nevasaari;

Oulun konttori: valvojat kaupungintaloustarkastaja, ekonomi Ville Kalevi Matturi ja lääninverotarkastaja, varatuomari Aulis Evert Virtanen sekä varamiehet kaupunginlakimies, varatuomari Erkki August Korhonen ja toimitusjohtaja Jorma Jalmari Sallamo;

Porin konttori: valvojat kunnallispuormestari Olavi Einar Koivisto ja toimitusjohtaja Heimo Kalervo Kaitila sekä varamiehet toimitusjohtaja Eino Kivikoski ja apulaiskaupunginjohtaja, varatuomari Mikko Iisakki Sävelä;

Rovaniemen konttori: valvojat konttoripäällikkö, ekonomi Juho Kalervo Lahtinen ja lääninneuvos Vilho Johannes Haataja sekä varamiehet lääninverotarkastaja, lainopin kandidaatti Erkki Emanuel Ollila ja kaupunginkamreeri, ekonomi Erkki Antero Vähälä;

Tampereen konttori: valvojat oikeuspormestari Jyrki Jalo Unto Tuominen ja apulaistaloustoiminnan johtaja, hallinto-opin kandidaatti Eero Einar Lindfors sekä varamiehet liikevaihtoverotoimiston johtaja, varatuomari Lasse Joutsiniemi ja kaupunginsihteeri, yhteiskuntatieteiden maisteri Seppo Ilmari Välsälä;

Turun konttori: valvojat kansliapäällikkö Yrjö Hemminki Aliharmi ja maanviljelysneuvos Frans Einari Karvetti sekä varamiehet professori Auvo Armo Sänntti ja kanslianeuvos Tauno Ilmari Maijala;

Vaasan konttori: valvojat liikevaihtoverotoimiston johtaja, lainopin kandidaatti Åke Johannes Helanko ja ent. tehtaanjohtaja Ralf-Erik Klockars sekä varamiehet lääninneuvos Henrik Matias Palomäki ja toimitusjohtaja, lainopin kandidaatti, diplomiekonomi Hans-Erich Slotte.

Pankkivaltuusmiehet

Pankkivaltuusmiehinä toimivat vuonna 1974 eduskunnan valitsijamiesten sanottuun tehtävään valitsemat seuraavat henkilöt:

Helsingissä 26 päivänä helmikuuta 1975.

HARRI HOLKERI

Valdemar Sandelin
Veikko Vennamo
T. Junnila
Heikki Hykkäälä

Aaro Lintilä
Ingvar S. Melin
Sylvi Siltanen
Arne Saarinen

Holkeri, Harri, valtiotieteen maisteri,
Sandelin, Valdemar, maaherra,
Lintilä, Aaro, maanviljelijä,
Vennamo, Veikko, lakitieteen lisensiaatti,
Melin, Ingvar S., kauppatieteiden lisensiaatti,
Junnila, Tuure, filosofian tohtori,
Siltanen, Sylvi, maaherra,
Hykkäälä, Heikki, kunnallisneuvos,
Saarinen, Arne, SKP:n puheenjohtaja.

Edellä luetelluista kolme ensin mainittua muodostivat suppeamman valtuuston.

Puheenjohtajana toimi pankkivaltuusmies Holkeri ja varapuheenjohtajana pankkivaltuusmies Sandelin.

Tilintarkastajat

Pankin tilintarkastajiksi vuoden 1974 tilejä tarkastamaan valitsijamiehet valitsivat seuraavat henkilöt:

Kaarna, Mikko, kansanedustaja, hänen varamiehensä *Niinikoski, Paavo*, kansanedustaja;

Suominen, Sami, kansanedustaja, hänen varamiehensä *Mäki-Hakola, Pentti*, kansanedustaja;

Pesola, Pekka, varatuomari, hänen varamiehensä *Volotinen, Hannes*, kansalaiskoulunopettaja;

Vilponiemi, Väinö, kansanedustaja, hänen varamiehensä *Turunen, Väinö*, kansanedustaja;

Kivimäki, Erkki, järjestösihteeri, hänen varamiehensä *Aitamurto, Aarno*, varatuomari.

Pertti Tammi vuori